

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДИРИГУВАННЯ»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ Навчальна дисципліна «Диригування» входить до циклу вибіркових навчальних дисциплін. Курс спрямовано на продовження набуття навичок з диригентської майстерності, розвиток навичок аналізу та виконання партитур оркестрових творів різних за стилевими особливостями, за фактурою викладення тощо. А також підготовка компетентного фахівця, професійного диригента, спроможного вести активну художньо-творчу діяльність з колективом оркестру / капели бандуристів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральні компетенції (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетенції (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетенції (СК)

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 5, Курси III — IV, Семестри V — VIII, загальний обсяг — 150 годин, з них індивідуальних — 109 годин, самостійних — 41 година. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 5, Курси II — III, Семестри III — VI, загальний обсяг — 150 годин, з них індивідуальних — 109 годин, самостійних — 41 година.

МЕТА КУРСУ - здійснити професійну підготовку висококваліфікованих диригентів, які володіють різноманітними диригентськими техніками, а також навичками інструментування, здатних до провадження концертно-мистецької діяльності на професійно-академічному рівні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської / музично-теоретичної / педагогічної / організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Навчальна дисципліна «Диригування» вивчається протягом двох останніх років та є професійно важливим навчальним курсом. «Диригування» безпосередньо пов'язано з такими дисциплінами, як «Оркестровий / Хоровий клас», «Виконавська практика». Означений предмет допомагає розбудовувати у здобувача фахової передвищої освіти творчий та послідовно-логічний підходи, стосовно вирішення низки художньо-творчих, мистецьких завдань.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Диригування» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що упорядковується з урахуванням самотності диригентського академічного репертуару. Кожного семестру здобувач повинен опанувати два академічні твори, різні за жанрово-стильовими характеристиками. Протягом останнього року навчання відбувається підготовка диригентської програми, що виконується на екзамені з колективом оркестру / капели бандуристів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: пояснювально-ілюстративний, бесіда, репродуктивний, творчий, пошуковий, практичний показ.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Диригування» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ включають поточний та підсумковий контроль, а також проводяться у вигляді відкритих сольних виступів здобувачів фахової передвищої освіти. Екзамен наприкінці випускного курсу здійснюється з метою підведення підсумків навчального курсу й включає диригування двома різнохарактерними, різножанровими творами з колективом оркестру / капели бандуристів.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»)

Навчальний курс «Диригування» передбачає роботу як в індивідуальній формі з викладачем у професійно облаштованій навчальній аудиторії, так і у самостійній роботі. Усі завдання, передбаченні програмою мають бути виконанні у встановлений термін. Активна участь здобувачів вищої освіти у навчальному

процесі заохочується додатковими балами. Пропуски занять здобувачами фахової передвищої освіти припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню у вигляді вивчення додаткового навчального матеріалу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Диригування : метод. рек. до провед. сам. роботи для магістрів по спец. музичне мистецтво / уклад. А. М. Стрілець. Харків, 2022. 10 с.
2. Мурза С. М. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен : компаративно-технологічний підхід [текст] : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства : 17.00.03 – муз. мистецтво / Мурза Світлана Анатоліївна ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2021. 19 с.
3. Основи диригування : метод. рек. до провед. сам. роботи для бакалаврів по спец. музичне мистецтво / уклад. А. М. Стрілець. Харків, 2022. 9 с.
4. Роєнко М.. Формування мануальної техніки майбутніх диригентів хору у процесі фахової підготовки: теоретичний аспект. мистецькі пошуки: збірник наукових праць. випуск 12. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. с. 104–110.
5. Стрілець А. М. Формування оригінального репертуару для оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П. Котляревського як історична місія Харківських композиторів (1950-1960) [текст] / А. Стрілець // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст / Харківський нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків: ХНУМ, 2021. Вип. 60. С. 216-238.
6. Стрілець А. М. Теоретичні засади виховання диригента оркестру народних інструментів. [текст] / А. Стрілець // Проблеми взаємодії мистецтва, імені педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. / Харківський нац. ун-т мистецтв І.П. Котляревського; ред.-упоряд. Л.В. Русакова. Харків, ХНУМ, 2021. Вип. 61. С 26-49.
7. Стрілець А. М. Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття ступеня Доктор мистецтва «Діяльність оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П. Котляревського в історичному хронотопі»/ А. Стрілець//Харківський нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків: ХНУМ, 2022. 148 с.

Додаткова

1. Академічне українське музичне мистецтво крізь призму епох : монографія / заг. ред.: канд. пед. наук, проф. П. Л. Богоніс. Київ : КНУКіМ ; Автограф, 2025. 195 с. (Колектив авторів: Підгорбунський М. А., Тилик І. В., Бондаренко А. І., Лисенко В. В., Роюк Н. В., Кречко Н. М.)
2. Дніпровська Н. Г., Александрова О. О. Дитяча хорова література : навчальний посібник. - Харків: ФОП Панов А. М., 2021. 338 с.
3. Коломоєць О.М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навч. посіб. Дніпро: Ліра, 2023. 288 с.
4. Методичні рекомендації організації самостійної роботи здобувачів із

навчальної дисципліни «Читання хорових партитур» (на матеріалі хорових творів українських композиторів) : методичні рекомендації для здобувачів першого освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» спеціалізації «Хорове та оперно-симфонічне диригування». - ред. 2-га / Харк. нац. унів. мистецтв імені І. П. Котляревського; уклад. Яструб О. М. Харків : ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2023, 38 с.

5. Читання оперно-симфонічних партитур : метод. рек. для самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво» / уклад. Богатирьов Володимир Олександрович. Харків, 2024. 8 с.

6. Ярошенко І. В., Серганюк Ю. Концептуальні особливості методики роботи з хором: Навчальний посібник. К.: Видавництво «Білий Тигр», 2020. 100 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРЕНЕТ-РЕСУРСИ

1. Диригентське мистецтво. Енциклопедія сучасної України http://esu.com.ua/search_articles.php?id=24362 (дата звернення 05.08.2025).

2. Дніпровська обласна універсальна бібліотека <https://www.libr.dp.ua/> (дата звернення 05.08.2025).

3. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 03.07.2025).

4. Електронна бібліотека «Культура України» <https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39>

5. Мистецтвознавство. Наукова електронна бібліотека <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/14112>

6. Classical Net <http://www.classical.net/>

7. Classical Sheet Music Downloads <https://www.virtualsheetmusic.com/>

8. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpb.gov.ua/>